

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

**МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ В
РІЗНИХ ГАЛУЗЯХ ПСИХОЛОГІЇ**

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни
для підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістр**

за спеціальністю (053) Психологія

галузі знань (05) Соціальні та поведінкові науки

**Київ
2017 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології,
кандидат психологічних наук, доцент

Обговорено та схвалено вченою радою Інституту кримінально-виконавчої
служби

____.____.2017 року, протокол № ____

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра за спеціальністю 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система теоретико-методологічних засад проведення психологічної експертизи в різних галузях психології.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: теоретико-методологічні проблеми юридичної психології; профілактика психічних розладів працівників ДКВС.

Забезпечувані дисципліни: практична психологія в організаціях та на виробництві, психологічний супровід професійної діяльності в організаціях та на виробництві.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Загальна засади методики психологічної експертизи;
2. Психологічна експертиза в різних галузях психології.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології» є формування системи знань про основні питання психологічної експертизи, особливості проведення психологічної експертизи в судовій практиці, медичних закладах та на виробництві.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології» є:

- отримати уявлення про основні поняття та методи психологічної експертизи;
- сформувані вміння використання психодіагностичних методик в різних галузях психологічної експертизи;
- здобути практичний досвід оформлення висновку психологічної експертизи.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- мету та завдання психологічної експертизи;
- фундаментальні положення організації психологічної експертизи;
- класифікацію та обставини застосування психологічної експертизи;
- теоретико-методичні основи проведення психологічної експертизи в різних галузях психології;
- психодіагностичні методи та методики, що застосовуються при проведенні психологічної експертизи;
- етичні та правові аспекти психологічної експертизи;

вміти:

- організувати та провести психологічну експертизу;
- застосувати методи і методики психологічної експертизи;
- оформити висновок за результатами експертизи;

– розробити та обґрунтувати рекомендації щодо результатів, отриманих в ході проведеної психологічної експертизи.

На вивчення навчальної дисципліни «Методика проведення психологічної експертизи в різних галузях психології» заплановано 90 годин 3 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальна засади методики психологічної експертизи

Тема 1. Психологічна експертиза та процедура її проведення

Психологічна експертиза: поняття, роль та місце серед інших напрямів роботи психолога. Предмет, об'єкт, цілі та завдання психологічної експертизи. Класифікації психологічної експертизи. Види психологічної експертизи. Історія виникнення, становлення та розвитку психологічної експертизи. Галузі та обставини застосування психологічної експертизи. Вибір та обґрунтування психодіагностичного інструментарію при вирішенні експертних задач. Сутність психологічної експертизи та її значення для визначення та дослідження фундаментальних проблем суспільства. Процедура призначення психологічної експертизи. Основні теоретико-методологічні принципи, особливості, специфіка основних етапів проведення психологічної експертизи. Необхідні умови для проведення психологічної експертизи. Правила інтерпретації результатів отриманих в ході проведення психологічної експертизи. Вимоги до оформлення і подання експертної документації, звіту, висновку. Установи та особи, які можуть залучатися до психологічної експертизи. Освіта, підготовка та навчання експерта-психолога. Права та обов'язки учасників психологічної експертизи. Психологічний контакт з підекспертним.

Розділ 2. Психологічна експертиза в різних галузях психології

Тема 1. Судово-психологічна експертиза та медико-психологічна експертиза

Судово-психологічна експертиза: предмет, об'єкт, задачі і завдання. Історія розвитку судово-психологічної експертизи за рубежом та в Україні. Компетенція проблем судово-психологічної експертизи. Основна класифікація судово-психологічних експертиз. Специфіка і особливості проведення судово-психологічної експертизи емоційних станів, патологічного афекту, індивідуально-психологічних особливостей особистості, визначення безпомічного стану, здатності давати свідчення, суїцидальної поведінки, усвідомлення вчиненого неповнолітніми злочинцями, особливостей взаємодії в злочинній групі та судово-психологічна експертиза в цивільному процесі. Кримінально-правове значення судово-психологічної експертизи. Медико-психологічна експертиза: об'єкт, предмет і задачі. Особливості та напрями роботи експерта-психолога з психічнохворими пацієнтами, соматично-хворими людьми. Основні методи експертизи в клініці психічних та соматичних захворювань. Методика проведення експертизи психопатичних та інфантильних особистостей. Особливості проведення психологічної експертизи

психічного здоров'я. Психологічна експертиза одужання та зцілення. Медична соціально-психологічна експертиза осіб з обмеженими можливостями.

Тема 2. *Психологічна експертиза конфліктів та ергономічно-психологічна експертиза*

Конфліктологічна експертиза: предмет і завдання. Сутність психологічної експертизи конфлікту. Феноменологія і експертний аналіз конфліктогенів спілкування. Особливості психологічної експертизи різних видів конфліктів та соціальної взаємодії. Діагностика та корекція конфліктної поведінки. Ергономічно-психологічна експертиза: задачі і значення. Структура загальних ергономічних вимог та рекомендацій. Компетенція та методика проведення професійно-психологічної експертизи. Експертна оцінка робочих стосунків та управління ними. Готовність працівників до виконання професійної діяльності та професіоналізації особистості. Професіограма і психограма. Експертиза професійної діяльності.